

STRATEGICZNY PRZEGLĄD SYTUACJI W OBSZARZE 5: SYSTEM WSPOMAGANIA SZKÓŁ - MOTYWOWANIE I DOSKONALENIE NAUCZYCIELI

Aleksander Ławiński

Kluczowe akty prawne

Ustawa z dnia 16.12.2016r. Prawo oświatowe:

Art. 10.1. **Organ prowadzący szkołę lub placówkę odpowiada za jej działalność.**

Do zadań organu prowadzącego szkołę lub placówkę należy w szczególności:

- 1)** zapewnienie warunków działania szkoły lub placówki, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki;
- 2)** zapewnienie warunków umożliwiających stosowanie specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży objętych kształceniem specjalnym;
- 3)** wykonywanie remontów obiektów szkolnych oraz zadań inwestycyjnych w tym zakresie;
- 4)** zapewnienie obsługi administracyjnej, w tym prawnej, obsługi finansowej, w tym w zakresie wykonywania czynności, o których mowa w art. 4 ust. 3 pkt. 2–6 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047 i 2255), i obsługi organizacyjnej szkoły lub placówki;
- 5)** wyposażenie szkoły lub placówki w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji programów nauczania, programów wychowawczo-profilaktycznych, przeprowadzania egzaminów oraz wykonywania innych zadań statutowych;
- 6)** wykonywanie czynności w sprawach z zakresu prawa pracy w stosunku do dyrektora szkoły lub placówki.

Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela ze zm.

W art. 6 wskazano **Obowiązki nauczycieli** m.in. rzetelne realizowanie zadań związanych z dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą funkcją szkoły, zapewnienie bezpieczeństwa uczniom, wspieranie każdego ucznia w rozwoju, dążenie do pełni własnego rozwoju osobowego itd.

Zadania samorządu

W obszarze wspomaganie i motywowanie nauczycieli można wyodrębnić następujące zadania / funkcje JST:

- 1. Powiązanie systemu doskonalenia nauczycieli z priorytetami lokalnej strategii oświatowej oraz procesem realizacji planów pracy szkół / placówek (wspomaganie całej szkoły uwzględniające wyniki ewaluacji, egzaminów i sprawdzianów, podstawę programową i wymagania wynikające z art. 21a ust. 3 ustawy o systemie oświaty).**
- 2. Motywowanie nauczycieli poprzez ściśle powiązanie polityki w zakresie dodatków i nagród z osiąganymi przez nich rezultatami edukacyjnymi.**
- 3. Stwarzanie warunków do podejmowania przez nauczycieli nowych wyzwań i wchodzenia w nowe obszary aktywności (programy, konkursy, projekty, innowacje).**
- 4. Mobilizowanie nauczycieli do ciągłego podnoszenia swoich kwalifikacji, poprzez sprawnie działający system doskonalenia i doskonalenia kadry pedagogicznej.**

Narzędzia i ilustrujące je dobre praktyki

Narzędzie 1.1 Plany i regulaminy przyznawania środków na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach powiązane z lokalnymi strategiami rozwoju oświaty.

Rozwiązanie 1.1 Powiązanie rezultatów diagnozy stanu lokalnej oświaty z celami lokalnej strategii oświatowej przyjętej uchwałą organu stanowiącego JST wraz z planami monitorowania wskaźników realizacji strategii. Przykłady: 1.1.1 i 1.1.2.

Miasto powiat Zielona Góra i Powiat słupecki

Rozwiązanie 1.2 Powiązanie celów i zadań lokalnej strategii oświatowej z corocznymi planami i regulaminami dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli przyjętymi uchwałą organu wykonawczego JST oraz planami pracy szkół i placówek przyjętymi przez Rady Pedagogiczne. Przykład: 1.2.1 Gmina miejska Żary

Narzędzie 2.1 Regulaminy nagradzania i przyznawania dodatków motywacyjnych dla nauczycieli.

Rozwiązanie 2.1 Uchwalenie regulaminów nagradzania nauczycieli opartych na kryteriach związanych z rezultatami pracy. Przykład 2.1.1 Gmina Nowy Dwór Gdański

Narzędzie 2.2 Regulaminy ustalające zasady podziału środków na dodatki motywacyjne pomiędzy szkoły.

Rozwiązanie 2.2 Ustalenie szczegółowych kryteriów wysokości i podziału środków dla szkół na finansowanie dodatków motywacyjnych dla nauczycieli na podstawie rezultatów egzaminów zewnętrznych. Przykład 2.2.1 Gmina Miejska Kraków

Narzędzie 3.1 Procedury aplikowania o dofinansowanie projektów edukacyjnych ze środków zewnętrznych.

Rozwiązanie 3.1 Podejmowanie przez organy stanowiące i wykonawcze JST uchwał w sprawie udziału w realizacji projektów zewnętrznych, służących rozbudowie systemu wspomagania szkół/placówek (np. w ramach programów finansowanych ze środków EFS).

Przykład 3.1.1 Powiat lubański, Przykład 3.1.2 Powiat miasto Wałbrzych, Przykłady: 3.1.3 i 3.1.4 Gminy miejskie Żagań i Świebodzin przystąpiły do realizacji projektów w ramach RPO LUBUSKIE 2020 Podziałanie 8.2.1.

Narzędzie 4.1 Powołanie i prowadzenie samorządowej placówki doskonalenia nauczycieli.

Rozwiązanie 4.1 Przyjęcie uchwał o powołaniu lokalnej placówki doskonalenia nauczycieli i powołanie doradców metodycznych. Przykład 4.1.1 Gmina miejska Kwidzyń

Narzędzie 4.2 Partnerstwo JST w organizacji lokalnego systemu doskonalenia nauczycieli/wspomaganie.

Rozwiązanie 4.2 Przyjęcie uchwał organów stanowiących JST w sprawie połączenia / konsolidacji lokalnych placówek prowadzących doskonalenie nauczycieli/wspomaganie szkół w zespół placówek / centrum edukacyjne świadczące usługi dla kilku JST na podstawie porozumień. Przykład 4.2.1 Powiat wołowski

Fundusze
Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

ZWIĄZEK
MIAST
POLSKICH

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Wybrane wskaźniki

Kadra

Np. Procent nauczycieli dyplomowanych / mianowanych / kontraktowych / stażystów wśród nauczycieli.

Liczba godzin nauczania przypadająca tygodniowo na jednego nauczyciela,
Procent pełnozatrudnionych pracowników pedagogicznych, Procent nauczycieli niepełnozatrudnionych,

Liczba nauczycieli realizujących etat w 2, 3 i więcej szkołach/placówkach,
Przeciętna liczba godzin ponadwymiarowych przypadająca na nauczyciela.

Wynagrodzenia i systemy motywacyjne

Np. Procent nagród przyznawanych za szczególne osiągnięcia wg. dziedzin np. za: osiągnięcia edukacyjne, sportowe, artystyczne itp.

Doskonalenie i wspomaganie

Np. wydatki na: finansowanie zniżek godzin dla doradców metodycznych, dodatki dla nauczycieli-doradców metodycznych, delegacje służbowe, wyposażenie stanowisk pracy doradców, prowadzenie przez JST placówek doskonalenia nauczycieli, finansowanie zaplanowanych w programach wspomagania szkoleń, zakupy materiałów metodycznych, zamówienie dodatkowych, zewnętrznych diagnoz i badań, wg szkół/placówek i problematyki wspomaganie,
Liczba/procent nauczycieli, którzy podejmują studia wg. typów: studia licencjackie, magisterskie i podyplomowe.

Jakość / Efektywność edukacyjna

Np. Zobiektywizowane wskaźniki efektywności edukacyjnej
Trzyletnie wskaźniki Edukacyjnej Wartości Dodanej (EWD), Porównywalne Wyniki Egzaminacyjne (PWE) oraz wskaźniki oferowane przez bazy samorządowych wskaźników odniesienia. Poziom spełnienia wymagań w ewaluacji zewnętrznej.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**ZWIĄZEK
MIAST
POLSKICH**

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Główne problemy i zalecenia

Problem nr 1.

Słabość zarządzania strategicznego w oświacie i niska spójność strategii oświatowych wdrażanych na poziomie krajowym, regionalnym, lokalnym oraz planów rozwojowych realizowanych w szkołach i placówkach.

Problem nr 2.

Niska efektywność systemów motywacyjnych stosowanych w oświacie.

Problem nr 3.

Niska sprawność systemu doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz wspomagania szkół.

Zalecenia

- 1. Należy powiązać system doskonalenia nauczycieli z priorytetami lokalnych strategii oświatowych oraz procesem ewaluacji szkół/placówek.**
- 2. Należy podnosić kompetencje kadry kierowniczej oświaty w zakresie konstruowania efektywnych systemów motywacyjnych.**
- 3. Należy rozbudować systemy wspomagania szkół/placówek i zapewnić odpowiednie środki na ich funkcjonowanie.**